

Der Himmelberg

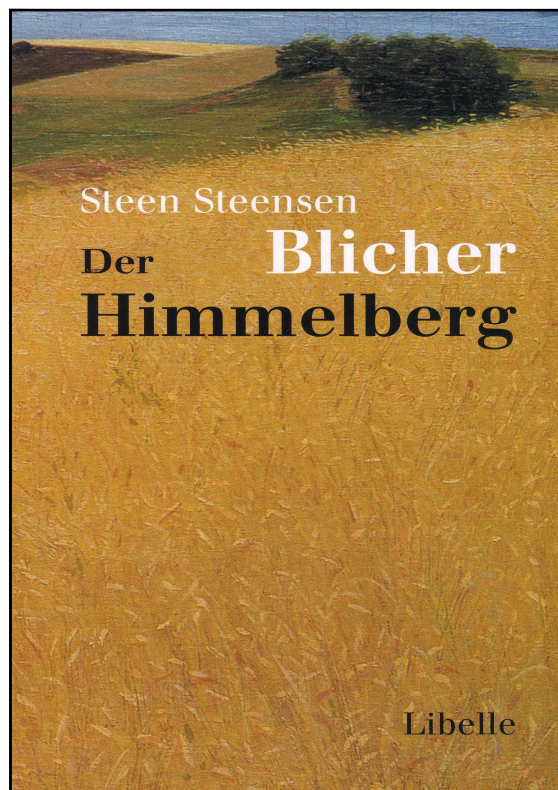
Blicher-Selskabet vil gerne anbefale *Der Himmelberg*, vores store pragtfulde bog på 400 sider til vore medlemmer. Brug den som gave til udenlandske venner. Som tidligere anført har oversættelsen fået fine anmeldelser.

Den gennemillustrerede bog kan købes af vore medlemmer og interessererede til ren kostpris på 150 kr.

Køb bogen hos Blicher-Selskabet for 150 kr.

Ring 4637 3920 eller mail eller skriv til selskabet.

På internet kan udgaven søges og købes på info@libelle.ch www.libelle.ch

BLICHERNOTER MEDDELELSER FRA BLICHER-SELSKABET

Marts 2008
redigeret af Erik Harbo

BLICHERNOTER indeholder Generalforsamling med formandsreferat. Anmeldelser af *Min hjertelskede Ven* Regnskabet for 2006 Professor Sven H. Rossel, Wien om Blicher: Dansk Verdenslitteratur Hvad skrev de om Blicher: Knud Sørensen. Hyldest på 80-årsdagen. Blicher på fransk oversat af Karl Ejby Poulsen Nyt fra Blichermuseerne Køb *Der Himmelberg* og andre bøger.

Formanden har ordet:

Forfatteren Knud Sørensen er fyldt 80 år den 10. marts. Det fejrer vi med et lille særtryk til medlemmerne. Det blev overrakt Knud Sørensen ved den festlighed som Biblioteksforeningen i Nykøbing i samarbejde med Limfjordsegnens Litteratur Samvirke afholdt på biblioteket. Her blev der også præsenteret en bog om Knud Sørensens forfatterskab, *Landmåleren* der udkom 10.marts på Gyldendal. I anledning af fødselsdagen citerer vi det lille kapitel om *De tre Helligaftener* med tilladelse fra Gyldendal. (side 5)

Onsdag 9. april kl. 19:00 afholder vi generalforsamling i København. Vi håber at se rigtig mange, da der efter den som regel korte generalforsamling er et foredrag ved Mette Winge og et oplæsnings- og sangprogram med bl.a. Paul Hüttel og vores afgående bestyrelsesmedlem Aksel Refsgaard og Bente og

Erik Harbo. Vi plejer at være 40, men der er plads til mange flere. Se indbydelsen!

Søndag 25. maj Udflugt til Falster og Lolland. Vi glæder os også til at kunne indbyde vore medlemmer til denne tur i samarbejde med B.S.Inge-mann-Selskabet. Vi skal besøge Holgershaab, hvor Blicher opholdt sig fra 1801-03. Vi spiser frokost i Gundslev, ser det nye Museum på Fuglsang og slutter i Torkilstrup, hvor der er en lille koncert i haven med Københavns drengekor. Se indbydelsen!

Lørdag 9. august er der Bogdag på Hald Hovedgaard

5.-7. september Seminar på Skærum Mølle i samarbejde med J.P. Jacobsen-Selskabet. Emnet er Marie Grube. Vi skal bl.a. besøge Tjele og Hald Hovedgaard. Se indbydelsen!

**Vedlagt girokort for
kontingent 2008**

Angående øvrige bogsalg: se bestillingsliste fra dec. 2007.

Medlemsskab: Husstand 150 kr.
Udland 175 kr, Institutioner: 200 kr.
Giro-nr 409 0780 (reg. nr. 9570)
Blicher-Selskabets adresse:
Havelodden 64, 4000 Roskilde
tlf/fax 46 37 39 20
mail: erik.harbo@mail.dk
Blichernoter udgives 2-3 gange årligt
ISSN 1602-2742
Blicher på internet. Søg: Litteratur-selskaber el. Arkiv for dansk litteratur el. [www. Danishlitterature.info](http://www.Danishlitterature.info)

Bestyrelsen for Blicher-Selskabet
Formand: Operasanger Erik Harbo
Næstformand: Lektor Helle Frisman
Sekretær og kasserer: Kursusleder James Lerche
Museumsdirektør Ulla Thyrring
Museumsleder Hans Kruse
Lektor Henrik Ljungberg
Efterskolelærer Aksel Refsgaard
Lektor Merete Møller Olesen
Skuespiller Paul Hüttel

Generalforsamling 2008

Følgende er på valg i år: Erik Harbo, James Lerche og Henrik Ljungberg. Alle er villige til genvalg. Aksel Refsgaard afgår efter eget ønske. Bestyrelsen foreslår valg af Peder Porse.

Årsberetning. Sidste års generalforsamling fandt sted den 11. april efter lovene.

Lektor Poul Holm Bangsgaard holdt fordrag og bagefter læste skuespiller Paul Hüttel Blicher.

I 2007 var det 200 år siden Blicher debuterede som digter med oversættelsen af Ossian. Det blev omtalt i en artikel i Blichernoter af undertegnede, men ellers var det jo nok ikke en begivenhed, der fik folk op af stolene, dertil er stoffet for vanskelig tilgængeligt.

Hele foråret var præget af arbejdet omkring udgivelsen af *Der Himmelberg*. Der er en omtale af dette i Blichernoter september 2007. Se bagsiden

Sidste år påbegyndtes arbejdet med det såkaldte e-museum *På Vandring med Blicher*. Selskabets bestyrelse har lovet at hjælpe lidt til med dette meget store projekt, der styres fra Herning og Thorning. Det får premiere til efteråret. Det er omtalt i Blichernoter fra september.

Vores udgivelse *Blicher Blicher* fik meget fine anmeldelser som delvis aftrykkes i noterne.

Året var også 200-året for 1807. Det blev tilbørligt mindet i bøger og arrangementer, bl.a. B.S. Ingemann- og Blicher-Selskabets arrangement på Københavns Bymuseum den 2. september.

I august var der mulighed for at se en række Blicherfilm over *Præsten i Vejlbjerg*. Et samarbejde mellem selskabet og Cinemateket. Se Septembernoter.

Blicheregnens Museum i Thorning havde et par spændende arrangementer omkring Slaget på Grathe Hede i oktober måned hvor et teaterstykke af Knud Sørensens blev opført.

225-året for Blicher blev fejret ved et godt arrangement i Spentrup i Malvinas hus, og det var samtidig 25-året for restaureringen af huset og oprettelsen af samlingen. Om aftenen samledes man på Hvidsten Kro Det kan man læse om i Blichernoter for december.

Den 14. oktober afholdtes årsfesten i Teatermuseet. Her modtog Jens Smærup Sørensen Blicherprisen for sit forfatter-skab, ikke mindst for sin sidste meget roste og belønnede roman *Mærkedage*.

Som mange gange før havde forlagsdirektør på Gyldendal Johannes Riis ordet og i sin motivation kom han vidt omkring i forfatterskabet, men brugte selvfølgelig især tiden på *Mærkedage*. Henrik Ljungberg indledte motivationsrunden. Se Blichernoter fra november. Andre medvirkende var Sofie Ottosen, Tove Lønskov og skuespiller Erik Kühnau.

Blicher-Selskabets regnskab 2006

Indtægter	117.635
Udgifter	63.132
Resultat	54.503
Formålsbest. udgifter	46.642
Årets resultat	7.861
Kapitalkonto 1.1.06	27.515
Passiver ialt	81.935

Blicherfonden Kapital på 300.000 kr.

bjerg, som mest i Uannet".

Med „De tre Helligaftener“ fuldendes en udvikling hos Blicher. Fra at være en, der skrev om almuen for den dannede læser, er han nu digteren, der skriver om folket for folket. Og novellen er – i modsætning til andre af de største af hans noveller som f.eks. „En Landsbydegns Dagbog“, *Hosekræmmeren* og *Præsten i Vejlbjerg* – optimistisk. For det er fremtiden, den peger mod.

Blicher på fransk

Karl Ejby Poulsen, der er direktør for Det danske Hus i Paris, udgiver i september en samling Blichernoveller på fransk i egen oversættelse.

Det drejer sig om *Hosekræmmeren*, *Præsten i Vejlbjerg*, *En Landsbydegns Dagbog*, *Sildig Opvaagnen*, *Le petit maître d'école*, *Eneste Barn*, *Himmelbjerget*, *Eremitten fra Bolbjerg*, *Skytten paa Avnsbjerg*, *Stakkels Louis*, *Guillaume de Martonnière*, *Skinsyge*, *De tre Helligaftener*, *Per Spillemand*, *Eva*, *Ak! Hvor forandret!* og *Baglæns*, hvoraf mange for første gang vil kunne læses på fransk.

Hertil tre digte fra *Trækfuglene: Præludium*, *Nattergal* og *Svanesang*.

Udvalget udkommer under titlen "Steen Steensen Blicher: Récits", på forlaget LES BELLES LETTRES, Collection les Classiques du Nord.

Hvis der er interesse for det vil Blicher-Selskabet gerne hjemtage nogle eksemplarer til vore medlemmer. Ring eller skriv hurtigst muligt.

Nyt fra Blichermuseerne:

Blichermuseet på Herningsholm:

1. juni – 30. sept. tir.- ons.- tor. 12-16, søn. 13-17. tlf. 97 12 32 66

www.herningmuseum

Blicheregnens museum: Udstillinger: juni, juli og aug. man.- fre. 9-17, lør. - søn. 11-17, ring 87 70 24 70.

www.blicheregnensmuseum.dk

Malvinas hus i Spentrup:

1. april til 1. okt. lør. og søn. kl. 14-17. Fra 16. juni til 15. aug. også åbent tir. og ons. 14-17 tlf. 8647 7047

E Bindstouw i Lysgaard:

1. juni til – 31. august, tirsdage til søndage fra kl. 10 - 17. Andet aftales med Ingrid Mortensen på tlf. 86 66 75 79 eller 87 25 26 10

En del af selskabets bogudgivelser kan købes på museerne.

Blicher på internet. Søg: Litteraturselskaber el. Arkiv for dansk litteratur el. [www. Danishlitterature.info](http://www.Danishlitterature.info)

Husk *En Landsbydegns Dagbog*, *Hosekræmmeren* og *Præsten i Vejlbjerg* indlæst af Erik Kühnau på forlaget Boglyd. 3 cd: 150 kr. Tlf. 46363013

Hvad skrev de om Blicher: Vi bringer her et uddrag af Knud Sørensen's bog *St.St. Blicher Digter og Samfundsborger*

De tre Helligaftener (1839)

„De tre Helligaftener" blev første gang trykt i „Dansk Folkekalender for 1841", som udkom i december 1840. Den er dog skrevet tidligere, nemlig i forårsmånederne 1839.

Den 10. marts døde Niels Blicher, 91 år gammel, blind, men åndsfrisk til det sidste. Han døde i sin seng i det værelse i præstegården, han og sønnen havde haft som fælles arbejds- og soveværelse de sidste mange år. „Nu vil jeg sige dig farvel og så tak" var Niels' sidste ord til Steen, og dermed afsluttedes et helt usædvanligt far-søn forhold, præget af gensidig respekt og beundring. Det var faderen mere end den øvrige familie, der knyttede Steen til hjemmet, det var faderen, han havde kunnet udveksle tanker og ideer med, og det var gennem faderen, han stærkest følte forankringen i det forrige århundredes samfund.

Han følte sig ensom efter faderens død, og som altid, når han havde personlige problemer, begravede han sig i arbejde.

Et af resultaterne var „De tre Helligaftener", denne myte i folkeeventyrets form om folkets styrke og om et samfund, hvor folket og dets konge i forening (i novellen Stærke Sejer og herremanden på Annsbjerg) bekæmper truslen mod samfundet, personificeret i røverne, der kommer fra syd.

Det er et gammelt sagn, Blicher her anvender, og som han allerede en gang tidligere havde brugt, nemlig i „Jydske Røverhistorier" (1824), hvori findes den historie, der i „De tre Helligaftener" er juleaften. Men dengang blev den bare meddelt. Nu fik den kunstnerisk udformning.

Fra sagn hæves den til det sagaagtige og får en sproglig udformning bestemt heraf. Selv om den begynder: „Dersom Du, min

Læser! nogensinde har været paa Snabeshøj ..", så oplever man ikke novellen som noget, man læser. Man oplever den, som sad man med ved langbordet i en bondestue og lyttede til en beretning, der har fået sin form gennem generationers gentagelser. Det er på en gang et stiliseret sprog og et tale-sprog, man her oplever, med vendinger som:

„Hvad hans Kone hed, har jeg aldrig kunnet opspørge; men saameget veed jeg: at han havde en eneste Datter, som hed Maren ...", eller: „Som jeg nu skulle fortælle: saa var det engang ...", og en vending som: „Den, der nu blev glad, det var Sejer ..." er jo så tydeligt lyttet og ikke læst.

Det er historien om bondepigen Maren, Ma-Ibs, som røveren får kig på, om Ma-Ibs kæreste, bondesønnen Sejer, som herremanden på Annsbjerg ikke vil give et fæste, før han har udført den umulige bedrift at fange og binde den røverbande, der truer egnen.

Historien er bygget op over tre aftener, påske-, pinse- og juleaften, med stigende spænding indtil kulminationen juleaften, hvor Sejer gør det umulige, ene mand fanger han røverbanden, som har invaderet Marens fars gård, og ene mand holder han dem fastklemmt mellem langbordet og væggen indtil herremanden og hans karle kommer til stede.

Og historien ender lykkeligt. Sejer får sit fæste, han og Ma-Ibs får hinanden.

I historiens allersidste linier fører Blicher den fra 1600-tallet, hvor den angives at foregå, ind i den aktuelle nutid. Med karakteristisk bondeforsigtighed og med en underforstået appel og med en underforstået opfordring til modsigelse, skriver han: „Stærke Sejer (som han siden fik til Øgenavn) levede med sin Kone i mange mange Aar. Og alle deres Børn, og deres igjen, beholdt Øgenavnet. Men nu er det sagtens uddød, saavel som den stærke Herremands adelige Navn og hele Slægt. Men den Helligaften, jeg har fortalt om, endtes dog glædeligt saavel paa Anns-

Min hjertelskede Ven. Uddrag af anmeldelser: *Information* 5. januar 2008 af Torben Brostrøm under titlen *Et guldaldervenskab*: Stærke emotioner i ensidig brevveksling.

Brostrøm omtaler det ejendommelige i en brevveksling, hvor man kun har den enes breve Han skriver: ”Den skrivende tager pejling af sin korrespondents særlighed og indfarver sin udtryksmåde derefter, som da Steen Steensen Blicher altid sørgede for at nedbringe himlens vel-signelser og lignende florumvunden kristelighed i sine hilsener til Bernhard Severin Ingemann. Vi ved ikke, om Ingemann gav igen med samme mønt, da Blichers 23 breve til ham mellem årene 1817-39 er alene tilbage. Ingen drog omsorg for at bevare Ingemanns andel, skønt de var hedt eftertragtede af modtageren, der stærkt følte sin isolation fra toneangiverne i hovedstaden, hvor Ingemann i sit paradisiske Sorø var populær. De får til gengæld det glatte lag som 'Parnassets Snylteplanter'. Blicher tog entydigt parti for Oehlenschläger i de seje magtkampe, der udkæmpedes på datidens litterære scene, hvor Baggesen og den heibergske kreds bl.a. stod for "det flaueste, fadeste Lapsesludder". Det vidste Heiberg ikke af, da han venligt forærede Blicher teaterbilletter. At Ingemann blandede sig i litterær polemik, fandt han upassende og uværdigt”...

Under titlen *Lange spring* omtaler Brostrøm Blichers markante selvkaraktarikker... ”blandt andet for at imødegå Ingemanns indvending med de lange spring i Morten Vinges dagbogsoptegnelser i novellen En Landsbydegns Dagbog: De er netop "af stor tragisk Effect".

Og sådan opfattes det da også i enhver kommentar i Dansklærerforeningens udgaver af det udødelige værk”...

Der er ros til de to selskaber og deres formænd for...” en nydelig og veltillæst publikation,

der indledes med en grundigt oplysende dialog”... ”samt et antal digte, der refererer til det gamle venskabelige forhold”. Han omtaler alt det man må gætte sig til i brevskrivernes ensidige tosomhed, som Ingemann satte i gang med sin begejstring for den andens oversættelse af Ossian, den fiktive skotske barde, der vakte furor”.

Til sidst omtales forholdet mellem ”Hedelærke og nattergal” om studietiden, aldersforskellen, fortroligheden, økonomien, publikumsgunst og det broderlige dusforhold og samvær. Brostrøm slutter: ”Det er vel det lange perspektiv i, at der sættes lys på to digtertyper og -skæbner, som får bogen til at virke interessant. Hedelærken og nattergalen for nu at bruge deres egen lyrikornitologi. Netop de lange spring imellem disse breve og den ene parts tavshed giver en næsten tragisk effekt. Som var det en novelle af Steen Steensen Blicher. En særlig læsefrugt”.

*

Jens Henneberg skriver d. 31. december i Nordjyske : ”Hjertelskede”? Et underligt og gammelt ord, men det betyder ”hjertelig elsket”, og det er et

rigtig Blicher-ord, i ”Brudstykker af en landsbydegns dagbog” af Jens oven i købet brugt med ironi, da han for sidste gang præsenterer frk. Sofie for Morten: ”min hjertelskede Kone”.

Henneberg omtaler bogens grundige opbygning ved de to formænd Erik Harbo og Niels Kofoed, formænd for henholdsvis Blicher-selskabet og Ingemann-Selskabet, og hvordan det hele begyndte ved et møde i Sorø i 2006.

Han beklager bortkomsten af Blichers breve m.m. som familien ikke formåede at passe på.

Om udgaven skriver han: ”Erik Harbo har tilrettelagt udgaven efter de skriftlige oplæg, der forelå, og som er blevet redigeret i samarbejde mellem de to bidragydere. Billedet af den utålmodige Blicher, der angler efter anerkendelse, står klarest, vi har jo kun hans breve. Han holder sig ikke tilbage for at kritisere sin samtids digtere: Oehlenschläger omfatter han med stor sympati, mens Heiberg og formskærerlauget må stå for skud”... Henneberg nævner nogle af de kendte citater om bl.a. Heiberg og slutter med at nævne at Blicher ikke hemmeligholder sin elendige økonomi for Ingemann: ”Den Tid nærmer sig snart, da jeg maa leve som en Bonde. Jeg har søgt Eftergivelse af mine Skatter, men til Nyaar skal de alle betales - en 400 Rd., og saa falde vel mine andre Creditorer ind paa mig - Skee Guds Villie!” Det bekymrer ham, at han ikke kan give sine børn en uddannelse. Henneberg slutter: ”Det er en spændende brevserie, som bringer læseren tæt ind på livet af Blicher – i medgang og modgang – dia-

logen mellem Harbo og Kofoed er gedigen litteraturhistorie.

*

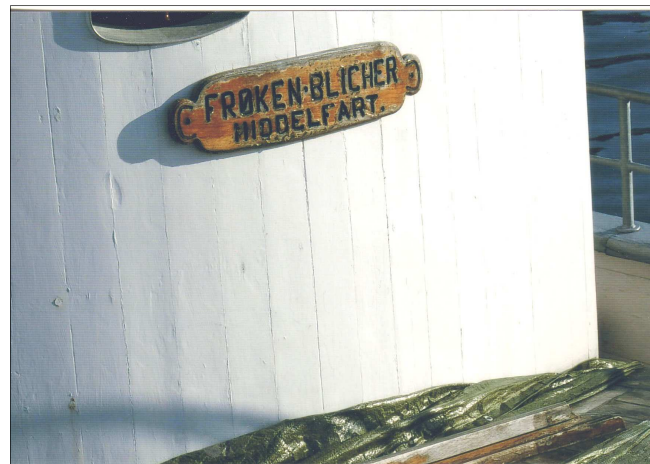
Mette Winge skriver i *Politiken* 20. dec. 2007 under titlen *Lange spring af stor tragisk Effect* og undertitlerne *Havde meget om ørerne – Afskyede Heiberg:* at ”Breve fra Steen Steensen Blicher til B.S. Ingemann fortæller om deres syn på egen og andres digtekunst. og fortsætter ”Der var lange pauser i brevvekslingen, og de to udgivere forklarer det med, at Blicher havde så meget om ørerne, at han ikke fik svaret. Får man så noget væsentligt at vide i disse breve fra Blicher? Både og. I et af brevene – fra 1833 – skriver Blicher om, hvorfor han har konstrueret ’Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog’, som han har. Ingemann har åbenbart gjort indsigelse mod de lange tidsspring i historien, og Blicher svarer: »For det første maae jeg erindre atter om: Hovedbegebenhederne ere reen historisk Sandhed, lige til Sophie Grubbes yderste Fornedrelse. Pro secundo: den korte Skizze-ring af M. Vinges og de lange Spring i hans Historie forekommer mig netop at være – tilgiv mig Udtrykket – af stor tragisk Effect«...

Flere steder i Blichers breve kommer han ind på Johan Ludvig Heiberg og hans bedrifter, og var der nogen, Blicher afskyede, var det Heiberg: »...ak! Mit Fødeland! Skal han være een af dine Digtere? Skal saadant et Miskmask være blant dine Juleglæder« og senere i samme brev: »... Vers uden Poesie, Kaadhed uden Vittighed, Spot uden Satire«... Tilsidst er hun dog uenig med mange Blicherforskere, idet hun mener at

”Læseren får i disse breve et vist indblik i Blichers univers, men rigtig væsentlige forekommer brevene alligevel ikke at være”, men siger at der er trøst at hente i de indsatte digte.

En hilsen fra Hans Kruse, Blicheregnens Museum til Knud Sørensen:

At hylde en digter ved at skrive på vers, den ambition kommer let på tværs af evner til velskrevne åndfuldheder, og måske bli’r det også noget, der keder. Jeg søger og leder, intet er i min pose, ingen smagfulde rim, ingen veldrejet glose. Så jeg indser, min pegasus er kun et æsel. Her mangler et rim, jeg kender kun *væsel*. Men nu blæser jeg evnerne et stykke og siger et velment og hjerteligt til lykke! Hav tak for din medvirken, hjælp og dit stykke. Hver gang Blicheregnens Museum vil rykke og tiltrække fjerne og nære gæster: Så nyder vi godt af at kende en mester! Som kommer og taler til hele egnen, bonden med kone såvel som til degnen. Og deler sin viden og glæde for Blicher: Så ved vi, så er succesen sikker! Til lykke igen, kære Knud på Mors, *din* pegasus er et flyvende hors.

I en stor opsat artikel i *Jyllandsposten* 17. jan. 2008 skriver professor Sven H. Rossel, Wiens Universitet om fem store danske digtere under titlen *Verdenslitteratur, herunder Blicher: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog*

Jeg lægger ud med en kort roman af Jyllands store digter, skrevet under romantikken i 1824, men fortælleteknisk set et værk, der peger frem mod det 20. århundredes eksperimenter. På et plan drejer det sig om en dagbogsfortælling om ulykkelig kærlighed, der ikke gengældes, men dybest set manipulerer Blicher sin tragiske helt, Morten Vinge, og lægger sin egen fortællerstemme ind, så romanens hovedperson bliver tiden selv og dens ubarmhjertige omgang med mennesket – med en noget udeltagende Vorherre i baggrunden. Det er ganske enkelt uhyre imponerende, hvordan Blicher både skaber en modernistisk kompleksitet og en dybt bevægende skildring af et svagt menneske i tidens vold.

Vort medlem forfatteren Jon Høgh har sendt dette fortryllende billede og noterer følgende efter en tur på marinaen i Middelfart: ”Frøken Blicher. Det hedder hun af Middelfart. Det kan man måske undre sig over!”. Jeg kan tilføje: Slægten er jo stor og træffes overalt i dag. EH.